

[Axel Kristensen.]

Forhold, som nødvendiggør Foranstaltningerne, at Foranstaltningerne kun kan have til Formaal at sikre vort Betalingsforhold til Udlandet, altsaa at der er Balance, at sikre Landets Forsyning med nødvendige Varer og at sikre en ligelig Fordeling, men alle disse tre Ting skal ske under Iagttagelse af, at der ikke foretages videregaaende Indgreb i det normale Næringsliv, end den forsvarelige Løsning af foreliggende Spørgsmaal af væsentlig Betydning nødvendiggør, og at man bør tilsigte en Tilbagevenden til normale Forhold for Erhvervs livet — det var det, jeg definerede før —, og at man skal søge at naa dette f. Eks. gennem Frilister.

Vi havde tænkt paa — det var det, det ærede Medlem Hr. Aksel Larsen nævnte —, at man ligefrem i en Paragraf skulde skrive, at denne Lov ikke kunde benyttes til protektionistiske Formaal, altsaa at man i videst muligt Omfang skulde foretage normal Import af Færdigvarer for derved at sikre, at en Underforsyning ikke pressede Arbejdskraften over paa mindre økonomisk Anvendelse, men ved Diskussion i Udvalget maatte vi erkende, at det siger Formaaalsparagraffen man ikke kan, at det vilde være i Strid med Formaaalsparagraffens Afgrænsning, hvis man brugte Loven paa denne Maade. Jeg erkender altsaa, at det, at man bruger Loven efter dens Formaal, kan virke protektionistisk, men man kan ikke bruge den med det Formaal at skabe Protektion for visse Virksomheder. Det ønsker jeg at fastslaa her, at med dette Formaal kan Loven ikke bruges.

Endvidere har der været Diskussion om, hvorvidt man skulde slette det, der staar i den gamle § 4, den nuværende § 5, om Fremme og Regulering af Produktionen. Naar vi havde tænkt, at det egentlig skulde ud, var det, fordi vi mente, at det var overflødig, men paa den anden Side maatte vi erkende, at hvis man tog det ud, kunde man deri lægge noget mere end, at det var overflødig under Hensyn til Formaaalsparagraffen, og derfor har man fra anden Side i Udvalget stillet Forslag om, at vi i Stedet for skriver i Betænkningen, at dette ikke kan have selvstændig Anvendelse. Det betyder efter vor Formening det samme, som hvis det var gaet ud og vore Bemærkninger var kommet ind. Derfor har vi akcepteret dette, og det forstod jeg ogsaa at det ærede Medlem Hr. Bjørner havde gjort, og det vil altsaa sige, at Indgreb i Produktionslivet, Regulering af Produktionen, kun kan finde Sted under Hensyn til de Formaal, der staar i Formaaalsparagraffen.

Det lægger vi den største Vægt paa, ikke fordi vi ikke ønsker Produktionen fremmet — selvfølgelig ønsker vi det —, men fordi vi ikke tror paa, at man virkelig kan fremme Produktionen gennem saadanne Indgreb. Det er umuligt at afveje de forskellige Forhold mod hinanden og gennem en Administration at skabe den rigtige Produktion, og derfor vilde vi ikke have, at dette skulde staa med selvstændig Betydning, og det gør det altsaa heller ikke mere.

Endvidere mener jeg ogsaa, at Formaaalsparagraffen, idet den fastsætter, at der skal foreligge Spørgsmaal af væsentlig Betydning, for at man kan gribe ind, fastslaa, at man ikke kan bruge Loven f. Eks. til Rationering af mere ligegyldige Ting.

Endvidere staar der i Formaaalsparagraffen, at man f. Eks. kan anvende Frilister. Vi havde selvfølgelig meget gerne set, at man kunde have skabt en Friliste af det Omfang, Retsforbundet foreslaar, men for det første mener jeg ikke, at vi i Udvalget, hvis vi skal være helt ærlige, vilde have været i Stand til at skrive denne Friliste. Det kræver en meget nøje Undersøgelse og Overvejelse, og hvis vi havde stillet Forslag om det, vilde det i nogen Maade have været en Demonstration, og det har vi ønsket at undgaa enhver Form for ved denne Lovs Behandling. Men vi lægger meget stor Vægt paa, at den højtærede Handelsminister har lovet i videst muligt Omfang at føre Varer paa Friliste. Vi tillægger dette en meget stor Betydning, fordi vi ligesom det ærede Medlem Hr. Bjørner er klar over, at man maa begynde her, at det er herfra Garnnøglet skal rulles op.

Det ærede Medlem Hr. Bjørner taler om, at det vilde være fordelagtigst, om man kunde lovbinde denne Friliste. Ja, der er ikke Tvivl om, at det set fra den ene Side kunde være en meget betydelig Fordel, fordi det vilde skabe Tryghed for, at man fortsat kunde importere og der altsaa ikke vilde blive Tale om Hamstring paa disse Omraader, thi det er ganske klart, at selv en lille Underforsyning giver betydelige Hamstringsmuligheder. Jeg har selv i den Tid, den meget korte Tid, jeg har været Minister, været stillet over for ikke at turde undlade Rationering af en Vare, fordi jeg var bange for, at man af Angst for en senere Mangel skulde foretage Hamstring. Det var med Hensyn til Lastautomobildæk. Der er ikke Tvivl om, at der i Sommeren 1947 var tilstrækkeligt med Lastbildæk, og at man for saa vidt kunde have undladt at rationere dem, men da enhver vidste, at den daarlige Høst maatte medføre skarpe Be-